

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
15. JAN.
1992

Letnik XLVI.
Štev. 2 (2637)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 8 šil.
100 tolarjev
P. b. b.

Umrl je Saša Kump

Prejšnji teden je umrl Saša Kump, v slovenskih kulturnih društvih znan kot scenograf, lutkar in velik prijatelj koroških Slovencev. Od njega smo se v ponedeljek poslovili na kranjskem pokopališču. Pogrešali ga bomo.

V Šentjanžu v petek premiera koroške drame

V petek zvečer ob 20. uri bo v Tišlerjevi dvorani v Šentjanžu premiera koroške drame Mrtvo oznanilo avtorjev Bora Kostanka in Petra Zidarja. Zaigrali jo bodo igralci domačega prosvetnega društva pod režijskim vodstvom Petra Militarova. To bo za Šentjanž in okolico nedvomno spet velik dogodek, saj so v društvu komaj pred tremi leti

obnovili gledališko dejavnost, Na uprizoritev so se zavzeto pripravljali vse od jeseni, ker je zahtevna tako po igralski kot tehnični plati. Žal je Tišlerjeva dvorana za vse ljubitelje šentjanskega gledališča premajhna, zato bodo predstavo ponovili. Priporočamo nakup vstopnic v predprodaji, dobite jih pri društvenikih. Več na 5. strani ..

Prizor z vaj za uprizoritev

Bo Dunaj pomagal koroškim Slovincem?

„Nočem delati kakšnega preplaha, vendar je dejstvo, da koroški Slovenci finančnih rezerv nimamo, tako da so ogrožene bistvene in pomembne ustanove in institucije, če Avstrija ne bo v znatno večjem obsegu kot doslej podprla slovensko narodnostno skupnost na Koroškem“, je izjavil predsednik sosveta za koroške Slovence pri Uradu zveznega kanclerja dr. Matevž Grile v razgovoru za Slovenski vestnik.

Razprava o finančni podpori slovenske narodnostne skupnosti tako s strani Avstrije kot tudi Slovenije je postala spet aktualna, ker obljubljene podpore ni ne iz Ljubljane ne (dodatne) z Dunaja. Slovenski premier Lojze Peterle je sicer obljubil, da bodo koroški Slovenci v letu 1991 prejeli finančno podporo v višini, kot je bilo sklenjeno v slovenski skupščini, vendar tretjine te vsote do sedaj še ni.

Enako je z avstrijsko zvezno vlado. Na decembrski seji sosveta je kancler Vranitzky obljubil, da

(Dalje na 2. strani)

Slovenija vstopa v krog suverenih evropskih držav

Rok za mednarodno priznanje bivših jugoslovanskih republik, ki so evropski arbitražni komisiji tako željo sporočile, se z današnjim dnevom izteka. Čeprav uradnega poročila komisije v tem trenutku še ni, pa je iz diplomatskih krogov pricurljala vest, da je priznanje Slovenije nesporno, saj po ugotovitvah komisije edina izpolnjuje vse pogoje.

Nekoliko na slabšem je Hrvaška, ki mora sprejeti še določene ukrepe na področju

človekovih pravic in zaščite manjšin, pogojev pa ta čas še ne izpolnjujeta Bosna in Hercegovina ter Makedonija. Prva ne predvsem zato, ker ima nerešene nacionalne probleme, saj se priznanju močno upirajo Srbi v tej republiki, ki so pred dnevi celo ustanovili srbsko republiko v BiH, pa tudi Muslimani in Hrvati si še niso enotni o svoji bodočnosti. Priznanje Makedonije zavira predvsem nerešen spor z Grčijo o imenu te republike, saj se Grki bojijo,

da se za imenom Makedonija zgodovinsko gledano skrivajo ozemeljske zahteve Makedoncev. Dodatno pa v Skopju še niso razrešili problema z albansko narodno skupnostjo, ki zahteva avtonomijo in svobodno opredelitev.

Slovenija na srečo takih problemov nima, z novo ustavo so potrjene človekove pravice in tudi zaščita manjšin je na zgledni evropski ravni. Predvsem pa je za Slovenijo pozitivno, da na njenem ozemlju ni več „tuje“ vojske.

V prihodnjih dneh je torej pričakovati plaz priznanj. V ponedeljek jo je že priznal Vatikan, najmanjša, a zelo vplivna država, italijanski predsednik Francesco Cossiga je najavil, da bo v kratkem osebno prinesel listino o priznanju in prišel čestitat (tudi Hrvaški), Nemčija je že napovedala, da bo konzulata v Ljubljani in Zagrebu povzdignila na raven veleposlaništev, priznanje so napovedale tudi številne druge

(Dalje na 2. strani)

Danes zadnji rok za prošnje za finančno podporo 1992!

Po sklepu sosveta za slovensko narodnostno skupnost na Koroškem morajo vsa društva, organizacije in ustanove, ki želijo zaprositi za finančno podporo za svojo dejavnost v letu 1992, oddati prošnje do najkasneje 15. januarja 1992. Torej je danes zadnji dan!

Prošnje je treba nasloviti direktno na Urad zveznega kanclerja/Bundeskanzleramt, oddelek za ustavno službo/Verfassungsdienst, Balhausplatz 2, A-1010 Wien/Dunaj.

Prošnje lahko pošljete tudi po faksu!

Po 15. januarju 1992 oddane prošnje sosvet za koroške Slovence žal ne more več upoštevati.

Veselje za hrvaške otroke

Zveza slovenskih zadrug, podjetje Carimpex ter hotelir Miha Antonič so 23 otrokom iz v vojni povsem porušenega mesta Vukovar na Hrvaškem pripravili posebno veselje. Povabili so jih na enotedenski oddih. Na poslovilni večerji v hotelu „Rosentalerhof“ na Reki so otroke obdarili s paketi z živili in oblekami.

ZVEZA SLOVENSKIH ORGANIZACIJ NA KOROŠKEM

OBVEŠČA, da bo

REDNI OBČNI ZBOR

v soboto, 18. januarja 1992, s pričetkom ob 9.30 uri v konferenčni dvorani Delavske zbornice v Celovcu, Bahnhofplatz 3, v 1. nadstropju.

DNEVNI RED:

1. ugotovitev sklepčnosti in pozdrav častnih gostov
2. izvolitev zapisnikarja in dveh overiteljev zapisnika
3. pozdravne besede gostov
4. poročilo predsednika dipl. ing. Feliksa Wieserja
5. poročilo tajnika dr. Marjana Sturma
6. diskusija o poročilih predsednika in tajnika
7. sprememba pravil Zveze slovenskih organizacij
8. poročilo predsednika Nadzornega odbora Lipeja Kolenika
9. razrešnica staremu odboru
10. volitve
11. sprejetje izjav, resolucij idr.
12. zaključek občnega zbora

Delegatke in delegati bodo prejeli/i delegatske izkaznice, ki po pravilih ZSO niso prenosne na druge osebe.

ZSO bo imela v soboto svoj redni občni zbor. Ni dvoma, da je v preteklih letih po odločitvi avstrijskega parlamenta v zadevi dvojezičnega šolstva zašla v določeno orientacijsko krizo. Po drugi strani pa je prav v tem obdobju prišlo do pomembnih premikov, ki so potrdili pravilnost njene politike:

a) razsodba ustavnega sodišča v zvezi z javno dvojezično šolo v Celovcu. ZSO je od vsega začetka politično, moralno in materialno podpirala pritožbo prizadetih staršev pri ustavnem sodišču.

Ta razsodba ima daljnosežne posledice za celotno pravno zaščito manjšine;

b) koncepcija nadstrankarstva oz. teza ZSO, da narodnostna skupnost ni stranka, temveč pluralistična enota, je dobila potrditev tudi v programih avstrijskih strank, npr. v programu Delovne skupnosti „Avstrijske narodnosti v SPÖ“ in v programu Zeleno-Alternative. Upamo, da bo tudi v ÖVP prišlo do podobnih premikov;

c) programska diskusija, ki smo jo pričeli v ZSO, odgovarja sedaj veljavnim evropskim trendom. Interkulturalno učenje, večkulturalnost, to so pojmi, s katerimi se moramo soočiti tudi mi.

Piše tajnik ZSO
dr. Marjan Sturm

V zadnjih treh letih se je veliko spremenilo. Razpad tako imenovanega realosozializma, osamosvojitve Slovenije in drugih jugoslovanških republik, pojav novih in starih nacionalizmov ipd. vse to ima tudi določene posledice za manjšino in seveda tudi za ZSO.

Ali nadalje po stari poti – tako kot doslej – ali pa vsebinska in organizacijska modernizacija organizacije, to je ključno vprašanje našega občnega zbora in v resnici tudi slovenske narodnostne skupnosti v celoti.

Živimo v času ves svet obsegajoče komunikacijske družbe, ki od posameznika terja fleksibilno prilagajanje bodisi delovnemu trgu, bodisi svetovnim kulturnim in drugim trendom. Čas, ko je koroški Slovenec živel in delal npr. kot kmet v zakotni južnokoroški vasi brez dnevnih kontaktov z ožjim in preko medijev širšim svetom, je mimo. Čas, ko je koroški Slovenec svoje kulturne potrebe zadovoljeval izključno z Mohorjevimi večernicami, tudi. Danes je manjšina vključena v družbene procese modernizacije. TV-nadaljevanka Dallas ali Denver je imela vrsto pristašev prav tako med koroški Slovenci kot med večino.

Občni zbor Zveze slovenskih organizacij na Koroškem:

Ohranitev celovitosti in modernizacija

Vse to pa ima poleg pozitivnih tudi negativne posledice. Pozitivna posledica tega razvoja je vsesplošna integracija v svetovnem merilu s prepletanjem narodov, jezikov in kultur in s potrebo po večjezičnosti.

Negativne posledice pa so izrinjanje majhnih narodov, kultur in jezikov. To doživljamo na Koroškem. Znanje slovenščine z dneva v dan bolj peša. S tem v zvezi pa tudi identifikacija s slovensko narodno skupnostjo.

Tako situacijo je imel najbrž v mislih Evropski svet, ko je pred leti sprejel resolucijo, v kateri od sodobnega Evropejca zahteva, da bo moral poleg materinščine in enega svetovnega jezika znati tudi jezik soseda.

Toda koncept večjezičnosti, koncept, da se tudi pripadniki večine uče jezik manjšine (in ga obvladajo vsaj pasivno), predvideva, da učenje jezika soseda še ne pomeni avtomatično priznavanje k določeni narodni skupnosti. Večjezičnost brez narodnostnega priznavalnega principa je za majhne skupine edina možnost za ohranitev.

Kako torej doseči funkcionalno dvojezičnost?

1. Z arbitražo ustavnega sodišča. Nadaljevati moramo s pritožbami na ustavno sodišče v zadevi sodnega in uradnega jezika ter topografskih napisov.

2. Potrebujemo zaveznitvo z ustreznimi skupinami večinskega naroda. V zadevi javne dvojezične ljudske šole v Celovcu se je to zaveznitvo obneslo. Tudi nemško govoreči so se

borili zanjo. V tem smislu ta šola v Celovcu ni samo manjšinska, temveč tudi splošna šola za vse, ne glede na narodno pripadnost.

3. Potrebujemo osveščen odnos do preteklosti, do odnosov med manjšino in večino v naši deželi. Vojna v bivši Jugoslaviji je zgovoren in bridek dokaz, da je treba v odnosih med manjšino in večino imeti razčiščen zgodovino. Za to je odgovorna družba v celoti, torej tako manjšina kot večina.

Kot se nam v ZSO ni treba sramovati naše zgodovine, tako imamo tudi dolžnost, da o njej kritično premislimo. Stari pregovor namreč pravi, da se časi spreminjajo in z njimi tudi mi. Že sedaj vemo, da je bilo v naši zgodovini marsikaj tudi narobe. Nekateri pa doslej še niso spoznali, kaj v naši zgodovini je bilo pravično in resnično. Mi pa vendar živimo v tem času, vse to tudi čutimo. Temu izzivu stvarnosti se ne more izogniti nihče izmed nas.

dr. Marjan Sturm

Pod naslovom „Koncepti ZSO so aktualni in usmerjeni v prihodnost!“ je predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dipl. inž. Feliks Wieser v novoletni številki Slovenskega vestnika analiziral položaj in perspektive slovenske narodnostne skupnosti, njenih osrednjih političnih in kulturnih organizacij, gospodarstva itd.

Pri tem je poudaril, da bo ZSO skupno z demokratičnimi strukturami še naprej iskala vizije za nadaljnji razvoj in ohranitev slovenske narodnostne skupnosti. Izrazil je pričakovanje, da bo ZSO tudi v bodočnosti uspelo združevati ljudi različnih strankarskih in svetovnonazorskih pogledov.

Sobotni občni zbor ZSO naj bi bil nadaljnji korak v to smer, treba pa bo – tako Wieser – razrešiti tudi organizacijska in finančna vprašanja.

Uredništvo

vine, tako imamo tudi dolžnost, da o njej kritično premislimo. Stari pregovor namreč pravi, da se časi spreminjajo in z njimi tudi mi. Že sedaj vemo, da je bilo v naši zgodovini marsikaj tudi narobe. Nekateri pa doslej še niso spoznali, kaj v naši zgodovini je bilo pravično in resnično. Mi pa vendar živimo v tem času, vse to tudi čutimo. Temu izzivu stvarnosti se ne more izogniti nihče izmed nas.

4. Nikakršnega povoda ni, da bi zašli v malodušje. Koroška družba in koroška politična kultura problema sožitja še zdaleč nista rešili. Nasprotno, provincialna zmes oportunitizma, poceni nacionalizma in manjkajočih vrednot civilne družbe oz. demokracije tudi danes diktirajo političnim dogajanjem v naši deželi, še prav posebej, kadar gre za vprašanja odnosov med večino in manjšino.

S tem osnovnim dejstvom se srečujemo vsi, ne glede na to, v kateri stranki smo in kje se za to prizadevamo.

Izhod iz tega političnega vzdušja za nas ne more biti v posnemanju oblastnih struktur vladajoče večinske družbe. Enakopravnost nam še dolgo ne pomeni prilagajanje vladajoči večinski družbi.

Manjšina se dolgoročno lahko obdrži le kot osveščena kulturna in politična alternativa proti nedemokratičnim oblastnim strukturam. To ji odpira vrata do širokih demokratičnih slojev večinske družbe. Manjšina tako postaja njen sestavni del.

ZSO ima vse možnosti, da se vključi v tak proces oblikovanja demokratične politične kulture v deželi. Za takšno vlogo v koroški družbi pa se mora zavestno odločiti in ustvariti organizacijske strukture in politično jasno izhodišče.

Utrdimo nadstrankarsko usmeritev tako, da se dogovorimo in poenotimo o tem, kaj nam je skupnega. V ureničevanju teh skupnih ciljev bodimo odprti, odkriti, tolerantni. Razvijmo novo kulturo pogovora in, če je treba, tudi prepira. Temeljito se pomenimo o našem - skupnem programu. ZSO razvijmo v privlačno, sodobno in odprto demokratično organizacijo.

Prepričan sem, da je v ZSO dovolj duhovnih moči za tako zahteven, pa vendar hvaležen političen projekt.

Zadnja vest

Na včerajšnji seji ministrskega sveta ni prišlo do avstrijskega priznanja Slovenije in Hrvaške. Seja je bila s strani ljudske stranke demonstrativno prekinjena, kancler Vranitzky pa je dejal, da krog držav, ki je doslej priznal Slovenijo, ni dovolj reprezentativen.

Slovenija vstopa...

(Nadaljevanje s 1. strani)

evropske države, med njimi se je opogumila tudi Avstrija.

Premirje na Hrvaškem je doslej nekako zdržalo. Na četrtkovi bruseljski seji konference o Jugoslaviji je lord Carrington precej ostro nastopil proti Miloševiću, ZDA pa so očitno izvedle močan pritisk na Srbijo in bivšo zvezno vojsko. Opazovalci celo ne izključujejo možnosti, da je odposlanec Združenih narodov Cyrus Vance zagrozil z blokado Srbije in vojaškim posredovanjem ZDA. To predvidevanje delno potrjuje Miloševićovo discipliniranje predsednika Srbske kninske republike Milana Babića, ki se je upiral odhodu zvezne vojske in namestitvi modrih čelad v Krajini, češ da je to v interesu srbskega naroda, in neprikrito opozorilo Srbiji, da ZDA ne bodo dopustile širjenja vojaškega konflikta v Bosno in Hercegovino in razbijanja te republike.

Včeraj je v Beograd in na Hrvaško pripotovalo 50 častnikov za zveze, ki jih kot predhodnico mirovni sil pošilja Varnostni svet ZN. Sondirali in pripravili naj bi teren za namestitev mirovni čelad, hkrati pa pomagali vzpostaviti komunikacijske zveze s sptima stranema.

Jože Rovšek

Bo Dunaj...

(Nadaljevanje s 1. strani)

se bo zavzel za premostitev finančnih težav, ki so v prvi vrsti nastale zaradi vojne v Sloveniji. „Toda do danes finančne pomoči z Dunaja še ni,“ je razočarano ugotovil dr. Grilc in dejal, da so zaradi tega ogroženi predvsem otroški vrtci, izobraževalne inštitucije, časopisi ter druge življenjsko pomembne dejavnosti koroških Slovencev.

Tako dr. Grilc, ki je tudi predsednik NSKS, kot tudi predsednik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser sta v pogovoru za naš list poudarila, da v odnosu do Slovenije tudi ni korektno, da bi morala v tem času, ko se bori z velikanskimi gospodarskimi težavami, nositi dve tretjini podpore, Avstrija pa le eno. Zahtevala sta znatno zvišanje.

Rad se je ukvarjal z našo mladino.

Dragemu prijatelju !

Kot si desetletja tiho prihajal med nas, tako si nas skromno in brez slovesa zapustil. Obnemeli smo v presenečenju in žalosti. Odšel si v trenutku, ko še ni obran sad Tvojega dela in si že začel novo setev. Odšel si tik pred uprizoritev Mrtvega oznanila s Tvojo sceno in kostumsko opremo. Le nekaj ur preden si omahnil, pa si oddal osnutek za novo postavitev. Tudi na koroškem odru.

Nisi umrl, samo odšel si. Nisi se poslovil in tudi vrat ne zaprl za seboj. Tega tudi ne bi mogel, saj si bil še sredi dela, načrtov in snovanja. Ta vrata ostanejo odprta vse dotlej, dokler gledalščiki ne bodo dokončali Tvojega dela, dokler bodo tvoji lutkarji radi igrali in razveseljevali tisoče otrok, dokler Te bodo v srcu nosili vsi Tvoji nešteti tečajniki in seminariisti. S svojim odhodom si samo izza zavese stopil na oder pod luč, iz zadnjih vrst si se presedel v prvo!

Usoda je hotela, da si

začel in končal v Sentjanžu. Z Anne Frank v zgodnjih šestdesetih letih in po tridesetih letih z Mrtvim oznanilom. Kot zla slutnja. Vmes pa si sooblikoval preko osemdeset predstav, navdušil mnoge mlade igralce in predvsem lutkarje, s svojo tankočutnostjo scenografsko podprl marsikateri režijski koncept Silva, Marjana, Francija, Petra in drugih režiserjev na koroških odrih. Bil si njihov sopotnik in spremljevalec, blažilna senca, dobri duh. Hkrati si spremljal nastajanje in že snoval nove načrte. Delal, ustvarjal. S svojo umirjenostjo in večnim optimizmom si nam vlival voljo in zaupanje, ob Tebi smo se počutili močnejše in varne.

Le od kod si zajemal to moč? Vedeli smo za Tvoje rahlo zdravje, za Tvojo mladostno kalvarijo skozi fašistična in nacistična taborišča, da si tam staknil jetiko in zato izgubil pol pljuč. Vedeli smo za tvoje narodno ljubno delo v času fašistične tiranije in da Ti tudi v svobodi ni bilo

postlano z rožami. Za vse to smo zvedeli postopoma, s sestavljanjem detajlov, saj o svojem življenju nisi govoril veliko. Znal pa si prislunosti sogovornikom, jih razumeti in jim do zadnjega vlivati moč. Tega so sposobni le redki.

Ves svoj narodno ljubni, svobodnomiselni duh, politični in svetovni nazor si zlil v humanistično kulturnost, pri tem pa nisi priznaval delitve na levo in desno, na napredno in nazadnjaško, temveč si v njej iskal kvaliteto izraznosti, povezovalno vlogo kulture v smislu svoje humanistične vizije. Politikanstvo v kulturi si zavračal z vso odločnostjo. Postavljal si jo na višji, vsem sprejemljiv nivo. Kot takega smo Te tudi vsi sprejemali, v tem si nam bil velik vzor.

Dragi Saša! Srečen sem bil, da sem bil lahko sopotnik Tvojega ustvarjanja, da sem Te smel imenovati prijatelj, da sem ob Tebi, kot tudi Tvoji po vsem Koroškem, doživel toliko lepega in bogatega.

Ostanimo povezani v Tvojem bogatem izročilu!

Jože Rovšek

Poslovali smo se od Saša Kumpa

Slovensko in koroško kulturno javnost je pretekli četrtek, 9. januarja pretresla žalostna vest, da je nenadoma umrl znani kulturnik Saša Kump iz Kranja. V koroških krogih je bil znan po tridesetletnem delu na področju lutkarstva in amaterskega gledališča, saj je bil redni sodelavec in scenografski opremljevalec številnih predstav. Med njimi tudi nekaterih večjih kot sta Drabosnjakov Pasijon na Kostanjah in Miklova Zala '87 v Svatnah. Skupno je na Koroškem opremil preko osemdeset predstav, prav predlanska Veleja v Sentprimozu je bila osemdeseta, zadnja realizirana, Mrtvo oznanilo, pa bo doživela premiero pojutrišnjem v Sentjanžu, kjer je pred dobrimi tridesetimi leti tudi začel s scenografijo Dnevni-

ka Anne Frank.

Zelo bodo Saša Kumpa pogrešali tudi slovenski lutkarji. Bil je pravi mojster dela z in za otroke. Upravičeno ga imenujemo očeta slovenskega lutkarstva na Koroškem. Že pred desetletji je ustanovil prvo lutkarško skupino, potem pa je to dejavnost ustvarjalno spremljal ves čas in na seminarjih in tednih mladih umetnikov spodbudil in usposobil kar tri generacije lutkarških navdušencev. Njegova zadnja predstava, kjer je mentorsko deloval, je bila Pekarna Mišmaš v Šmihelu.

V ponedeljek se je na kranjskem pokopališču zbrala velika množica njegovih prijateljev, gledališčnikov, lutkarjev, likovnikov. Poklonit so se mu prišli tudi številni Slovenci s Koroške-

ga, predvsem iz društev, kjer je deloval, iz Železne Kaple, Šmihela, Sentprimozja, Škocijana, Sel, Radiš, Škocijana in Celovca. Ob žarnem grobu so mu spontano zapeli, v imenu društev in kulturnih organizacij pa sta spregovorila kapelski župnik Polde Cunder in podpredsednik SPZ Hanzl Weiss.

Saša Kumpa bomo zelo pogrešali, saj nam je vedno in ob vsaki priložnosti nesebično pomagal. Koroška mu je postala prava druga domovina, mi pa smo ga sprejemali za svojega, kot del vsakodnevnega kulturnega utripa. Pogrešali ga bodo režiserji, igralci in lutkarji, otroci in mladina na izobraževalnih seminarjih, predvsem pa vsi njegovi prijatelji.

J.R.

Po Sloveniji

Peterletovi vladi šteti dnevi: bo Igor Bavčar novi mandatar?

LJUBLJANA (STA) – Zbor združenega dela skupščine je že pred dvema mesecema klenil, da bo sprožil postopek v zvezi z nezaupnico izvršnemu svetu na podlagi interpelacije o rebalansu republiškega proračuna, ki jo je vložila LDS. Predsednik vlade Lojze Peterle je nato sam sprožil vprašanje zaupnice. Po proceduralnih zapletih je vse skupaj obtičalo nekje v skupščinskem predalu.

Po 116. členu nove ustave, ki jo je skupščina sprejela konec minulega leta, se nazaupnica lahko izglasuje le tako, da se z večino glasov vseh poslancev izvoli nov predsednik. S t.i. konstruktivno nezaupnico naj bi se izognili vladnim krizam.

Z letom 1991 se je – kot smo poročali – poslovila tudi koalicija Demos. Na prvem sestanku predsednikov parlamentarnih strank, ki ga je vodil predsednik zelenih dr. Dušan Plut, so se odločili, da je treba najkasneje v aprilu pripraviti volitve in s tem v zvezi čimprej pripraviti in sprejeti pet zakonov: o volitvah v državni zbor, o volitvah v državni svet, o volilnih okoliših, o volilni evidenci in o volitvah predsednika države. Napoved aprilskih volitev je bila vsekakor preuranjena.

Volitve v Sloveniji 28. junija?

LJUBLJANA (STA). – Posebna delovna skupina, za potek sprejemanja volilnih zakonov, je v dokumentu, ki ga je pripravila za predstavnike strank, ki sodelujejo pri pripravi volitev, ocenila, da bi volitve v Sloveniji lahko izvedli 28. junija. To bi bilo možno, če bi se vse zainteresirane strani držale predvide-

že na tem sestanku pa je bilo jasno povedano, da demokrati, socialdemokrati in zeleni zaradi neučinkovitosti ne bodo več podpirali sedanje vlade. Demokratska stranka, ki je po javnomnenjskih raziskavah trenutno najmočnejša stranka v Sloveniji, je dokazala, da misli zares. Izrekli so konstruktivno nazaupnico vladi in za mandatarja bolj ali manj enotno predlagi notranjega ministra Igorja Bavčarja, ki je 9. januarja povedal tudi to, da je stranka že pripravila vladni program in konkretne predloge za kadrovske spremembe v vladi.

Sledijo ugibanja, kateri bodo predlagani mandatarji ostalih strank. LDS naj bi predlagala dr. Janeza Drnovška, ki pa se še vedno ni odločil. Po nekaterih predvidevanjih bo dr. Drnovšek na prihodnjih volitvah kandidiral za predsednika države. Kandidaturo za predsednika je potrdil tudi Milan Kučan.

Skupni imenovalec vseh ugibanj pa je najbrž ta, da so sedanji vladi vsekakor že šteti dnevi. Prva priložnost za izrek nezaupnice Peterletovi vladi je že na današnjem zasedanju vseh zborov slovenske skupščine.

nih rokov. Skupščinski zbori bi morali zakonodajo sprejeti do 25. marca, predsedstvo bi volitve v tem primeru lahko razpisalo 30. marca, volitve pa bi bile 28. junija. Če bi se skupščina odločila, da bodo zakonodajo sprejemali po hitrem postopku, bi bile volitve lahko že 7. junija.

Slovenija v povezavi s svetom

7. januarja je po več kot dva meseca trajajočem prisilnem premoru s celovškega letališča spet poletelo letalo Adria Airways. Žal le poskusno. Slovenija je letala vpisala v svoj register, vendar s tem težav še ni bilo konec. Zaradi nedokončanih postopkov urejanja dokumentacije in usklajevanja z letalskimi programi drugih držav je bila slovenska letalska družba prisiljena prvi polet predstaviti še dvakrat, na koncu na težko pričakovan današnji 15. januar. Škoda, ki jo je zaradi prisilnega premora utrpela Adria Airways, znaša okroglih 70 milijonov šilingov!

Vložena tožba proti Haiderju

Ker jih je imenoval „vpijoča drhal“, je 20 oseb vložilo tožbo proti namestniku deželnega glavarja dr. Jörgu Haiderju. Do incidenta je prišlo na slovesnosti ob začetku gradnje severne obvoznice Celovca, ker je skupina ljudi protestirala proti gradnji te obvoznice, češ da bo s tem spet prizadeta narava.

V utemeljitvi zasebni tožniki poudarjajo, da jih Haider ni le osebno žalil, marveč da se je po 46 letih demokracije v Avstriji spet zgodilo, da nek visok politik na uradni proslavi ozmerja ljudi, ki se poslužili svoje demokratične pravice. Kot priče so tožilci navedli deželnega glavarja dr. Christofa Zernatta, celovškega župana Leopolda Guggenbergerja ter predsednico koroškega deželnega zbora Susanno Kövari!

Nastop dunajskih simfonikov v Ljubljani

Skoraj razprodan je težko pričakovani koncert Dunajskih simfonikov, ki bo 16. 1. 1992 v Cankarjevem domu v Ljubljani. Med sponzorji koncerta, katerega pokrovitelj je dunajski župan dr. Helmut Zilk, je poleg zavarovalnice Wiener Städtische, denarnega zavoda Länderbank, podjetja Petrol-Trade in koroških posojilnic tudi Mohorjeva družba Celovec-Ljubljana-Dunaj.

Hornböckova ulica v Celovcu

Kar je ob proslavi 140-letnice Mohorjeve družbe napovedal celovski župan Leopold Guggenberger, je bilo pred nekaj dnevi uresničeno. Ulica med Paulitschgasse in poslopjem Mohorjeve družbe (bivša Schüttgasse) so preimenovali po dolgoletnem ravnatelju Mohorjeve družbe dr. Janku Hornböcku v „Dr.-Janko-Hornböck-Gasse“.

VABILO

Zveza koroških partizanov vabi na tradicionalno proslavo ob grobu heroja Matije Verdnika-Tomaža in ostalih žrtev gestapovskega terorja.

Svečanost bo v nedeljo, dne 2. februarja 1992 ob 11. uri na pokopališču v Svečah.

Na tej svečanosti bo slavnostni govor in kulturni program. Udeležili se je bodo tudi gostje iz Slovenije. K udeležbi vabimo tudi vse koroške demokrate in antifasiste. Pripeljite s seboj tudi svoje sorodnike in znanke, da bo spomin na padle še bolj svečan.

Veseli otroci in njihovi spremljevalci v krogu gostiteljev.

Oddih za otroke iz Hrvaške

Zveza slovenskih zadrug na Koroškem, importno-eksportno podjetje Carimpex ter hotelir in predsednik ZSZ Miha Antonič so 23 otrokom iz v vojni povsem porušenega mesta Vukovar ter njihovim spremljevalcem omogočili enotedenski oddih na Koroškem.

Povabili so jih decembra lanskega leta, ko so lastnik hotela „Rosentalerhof“ na Reki Miha Antonič, direktor ZSZ dipl. trg. Joza Habernik in šef podjetja Carimpex Jaki Sitter v Zagrebu predali pošiljko za pomoč vojnim žrtvam na

Hrvaškem v vrednosti 500.000 šilingov.

Na poslovilnem večeru pri Antoniču na Reki so zastopniki omenjenih firm vse otroke obdarili, pakete z živili in oblekami v vrednosti 40.000 šilingov pa jim je podarila tudi trgovina Krivograd iz Šmihela nad Pliberkom. Miha Antonič pa je že napovedal, da bo slovensko združništvo tudi v bodoče pomagalo v vojni težko prizadetim otrokom in družinam na Hrvaškem.

15-letnica Kluba koroških ribičev

Klub koroških ribičev, ustanovljen 5. junija 1976 na Bajtišah (pri Lenčiji), je konec preteklega leta s prijateljskim kegljanjem na ledu praznoval svojo 15. obletnico. Častni gost na tekmovanju je bil znani hokejist beljaškega VSV, Kanadčan Ken Strong.

Klub je ob svojem jubileju izdal tudi brošurico, v kateri so zapisani vsi bistveni dogodki in predvsem nacionalni in mednarodni uspehi kluba.

Prvi predsednik je bil Ewald Grabner, danes častni predsednik KKR, ki je s pomočjo svojih angažiranih sodelavcev, med njimi najposebej omenimo ravnatelja Ivka Ferma, navezal stike z ribiškimi družinami v Sloveniji, predvsem z Gorenjskim ribiškimi društvom in z Ribiško zvezo Slovenije. 1978. leta se je KKR pobratil z RD Bled, sledila so še druga pobratenja, med drugim z Radečami, Tržičem, Jesenicami, Kranjčani, Tolminčani, Idriječani, Vevčani itd.

Klub, kateremu danes predseduje Jože Ottowitz, pa je kot vsa druga slovenska društva na Koroškem moral spoznati tudi „koroško realnost“. Takoj po ustanovitvi so ga nemškonalne sile napadle, češ da izdaja „koroško domovino“. Kljub dejstvu, da so se morali javno opravičiti, je gonja očitno

vendarle zalegla: še danes, v 16. letu po ustanovitvi, Klub koroških ribičev nima lastne vode!

Toda kot poznamo angažirane člane te slovenske ribiške družine na Koroškem, bodo tudi ta problem pozitivno rešili, saj njihova dejavnost in vnetost očitno ne pozna meja, o tem zgovorno priča 41 (!) prireditev samo v letu 1991.

Ob jubileju vsem članom Kluba koroških ribičev priskrbe čestitke tudi iz uredništva Slovenskega vestnika.

Ivan Lukan

Ribiči so uspešni tudi v drugih športnih panogah. Ob koncu leta 1991 so v Bilčovsu priredili kegljaški turnir na ledu, katerega se je kot častni gost udeležil tudi z nani hokejist beljaškega VSV Ken Strong (drugi z desne, poleg predsednika Jožeta Ottowitzja).

Novoletni koncert

Novoletni koncert v kinodvorani na Bistrici 5. januarja sta letos skupaj organizirali Slovenski prosvetni društvi Šentjanž in Kočna iz Sveč.

Koncert so v celoti oblikovali gostje iz Podjune – New Times Big Band iz Šmihela nad Pliberkom –, ki so z izvajanjem svoje glasbe znali pridobiti publiko.

Štirinajst mladih glasbenikov, v glavnem učenci slovenske glasbene šole na Koroškem, nas je navdušilo in to ravno o pravem času, ko delamo načrte za novo leto. Večina članov Big Banda je izšla iz Šmihelske godbe na pihala.

In ker je bilo torej v okolici Šmihela dovolj pihalcev in še drugih glasbenikov, so prišli na idejo, da bi tudi koroški Slovenci imeli orkester po zgledu Glenna Millerja ali pri nas bolj znanega Jožeta Privška iz Ljubljane.

Ker je Privškov orkester v tej zvrsti glasbene ustvarjalnosti dosegel visoko raven, so se mladi navdušili zanj in iz njegovega arhiva dobili notni material. Vodstvo orkestra je prevzel učitelj glasbe iz Podjune Hannes Košutnik, za nabavo notnega materiala je poskrbel Jože kušej, gospa Vavti, ki ima v orkestru kar tri sinove, pa je prevzela organizacijo.

Za nas poslušalce je bilo njihovo izvajanje prijetno presenečenje.

Igrali so skladbe Glenna Millerja, ki so nam ostale v ušesih vse do danes, in seveda že prej omenjene priredbe in skladbe dirigenta orkestra Jožeta Privška.

Da pa je bilo v tem programu še nekaj Avsenikovih melodij, je poslušalce razveselilo in navdušilo, in dalo koncertu slovensko obeležje.

Ko je izzvenela zadnja napovedana melodija, smo z močnim aplavzom izsilili še tri dodatke.

Zares uspeša prireditev in dobra zamisel društev iz Šentjanža in Sveč, da organiziramo novoletno prireditev na Bistrici. Izkazalo se je, da je kinodvorana za koncerte take vrste zelo primerna. Tudi z obiskom smo bili zadovoljni, izvajalci so imeli dovolj navdušene publike.

Člani orkestra so dokazali zrelost in sposobnost muziciranja v skupini.

Solisti so s svojimi izvajanji dokazali visoko kvaliteto, končno pa so vsi, od bobnarja preko pihalcev do kitarista in pianista, prispevali k uspehu edine Big Band skupine na južnem Koroškem.

Dobra zamisel napovedovanja med izvajanji pa zaradi premajhne angažiranosti napovedovalca ni prišla do pravega izraza.

Tudi tekst bi bilo treba prirediti za Rož, morda tudi za same člane v orkestru, tako bi vodja orkestra Hannes Košutnik prišel malo bolj do veljave in publika bi spoznala tudi dirigenta orkestra.

Mladim navdušenim muzikantom želimo še veliko uspehov in vztrajnosti pri delu.

A. F.

V petek pri Tišlerju v Šentjanžu v Rožu

Premiera Mrtvega oznanila

Napovedana premiera Mrtvega oznanila v Šentjanžu bo za slovensko koroško amatersko gledališče brez dvoma pomemben dogodek. Pred tridesetimi leti so igro Bora Kostanka igrali v Celovcu. Režiral jo je Erik Prunč, nastopali pa so v glavnem študentje iz njegove generacije. Izpoved igre je tedaj zbudila različne reakcije, od navdušenja, odobravanja do odklanjanja.

Napisal jo je danes znani koroški pisatelj pod takratnim psevdonimom Boro Kostanek. Peter Zidar je po skoraj tridesetih letih na pobudo šentjanških igralcev besedilo adaptiral, nov projekt, ki ga vodi Hanzi Weiss, pa so v podnaslovu imenovali poskus drame-tragikomična fantazija.

Režijo je opravil Peter Militarov, kar gotovo obeta nekaj izraznoizpovednih presenečenj. Sam pravi, da Mrtvega oznanila ne smemo gledati kot ponovitev predstave izpred tridesetih let, marveč je to predstava – za današnji čas. Tragikomična fantazija opravičuje marsikakšno irealno potezo, prepletanje realizma z domišljjsko nadgradnjo, sam črn naslov dramskega poskusa pa tudi odnos med smrtjo in življenjem. Predstava bo brez dvoma dopustila tudi večplas-

40-letnica Slovenske izseljenske matice

LJUBLJANA (STA). – „Noben Slovenec nima večje pravice do domovine in ji ne pripada bolj kot drugi, pa tudi dolžnosti do nje so enake,“ je ob 40-letnici Slovenske izseljenske matice dejal predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan. Poudaril je narodnoohranjalno vlogo matice v preteklosti in uspešno odzivanje na današnji čas.

„Naloge so slej ko prej iste – ohranjanje in tkanje vezi s slovenskimi izseljenci – opravljati pa jih mora v spremenjenih in še vedno spreminjajočih se okoliščinah zoreče slovenske demokracije in slovenske države. Tako izhodišče nas tudi za prihodnost lahko navdaja z optimizmom,“ je rekel predsednik Kučan.

tno razumevanje, doumevanje ali celo nediferencirano sprejemanje izpovednosti dela. Pa nič hudega. Tudi to je namen projekta. Eksperimentalno gledališče pogosto omogoči večjo izrazno moč, celostno in tudi posameznih

prizorov, kot klasična postavitev.

Šentjanščani uprizoritev posvečajo Sašu Kumpu, saj je hkrati tudi njegova zadnja realizirana scenografija in kostumografija.

Priredba dela, postavitev scene, dolgotrajne vaje in še mnogo drugega je od celotne ekipe zahtevalo veliko naporov, rezultat pa je obetajoč. Za vse, tudi za gledalce.

J.R.

Skoraj ne razumem več, zakaj vladna koalicija SPÖ in ÖVP ne sklene, da enostavno odstopi in prepusti kanclerja ter vladanje Haiderjevi FPÖ. Kajti Haider v zadnjih mesecih vlado tako krepko podi pred seboj, da v pomembnih političnih vprašanjih očitno sploh ne zmore več oblikovati lastne politike.

Zadnji primer: Avstrijska državna pogodba je, potem ko se vanjo predsednik FPÖ

KOMENTAR

dr. KRISTIJANA SCHELLANDRA

KDO VLADA V AVSTRIJI?

že leta spotika, naenkrat tudi več nič novega in presenetljivega. za Buseka in Klestila postala „orodje preteklosti“.

Diskusija, ki so jo v ÖVP sprožili za Svete tri kralje, je samo nadaljevanje groteskne razprave, ki jo je o avstrijskem zveznem grbu pravitako sprožil Haider in ki je kanclerju in zveznemu predsedniku zadostovala, da zahtevata odpravo tradicionalnih simbolov delavcev in kmetov iz krempljev orla (ob robu povedano: tradicionalnega simbola mogočnih in vladajočih).

Da je politika šefa svobodnjakov do inozemcev in manjšin pravitako vodilo obema koalicijskima strankama, ko gre za restriktivno manjšinsko ali azilsko politiko in za dopuščanje nastajanja netolerantnega vzdušja nasproti tujcem in manjšinam, tudi zunaj Koroške ni

več nič novega in presenetljivega.

Ob takšni politiki tudi ni čudno, zakaj pri volitvah v zadnjem času koalicijski stranki zgubljata in svobodnjaki zmagujejo, saj s svojim popuščanjem in kopiranjem svobodnjaške politike veliko volilcev ženeta naravnost v Haiderjevo naročje: zakaj bi volili vajence na področju netolerantnega populizma, če je mogoče voliti samega mojstra te stroke?

Zal pa je prav vprašanje temeljev naše ustave, avstrijske identitete in ravnanje z novimi stvarnostmi v svetu, kot npr. z državami-naslednicami ene od podpisnic Avstrijske državne pogodbe, preveč resno, da bi se smelo z njim poigravati ali pa se celo pustiti „gnati pred seboj“ od poosebljenega desnega populizma.

HEUTE **SLOVENSKI**
IM Die Seite **VESTNIK**
für unsere deutschsprachigen Leser/innen

Slowenien: Peterles Tage als Regierungschef gezählt?

Die Tage des slowenischen Regierungschefs Lojze Peterles scheinen gezählt. Schon bei der heutigen Sitzung aller Kammern des slowenischen Parlamentes könnte es zu einem Mißtrauensantrag gegen die derzeitige Regierung oder zumindest zu einer Vorentscheidung über eine künftige neue Regierung kommen.

Als neuer Ministerpräsident ist der derzeitige Innenminister Igor Bavčar im Gespräch. Bavčar ist Chef der slowenischen Demokraten und kann nach letzten Informationen auf die Unterstützung der Sozialdemokraten und der Grünen rechnen. Auch hat Bavčar – nach eigenen Angaben – bereits ein neues Regierungsprogramm und eine neue Regierungsmannschaft „in der Schublade“. Die Zahl der Regierungsmitglieder soll um rund die Hälfte, von derzeit 26 auf 14 Minister, reduziert werden. Eine Abwahl Peterles als Regierungschef ist allerdings nur mit Zweidrittel-Mehrheit möglich.

Ungeachtet eines möglichen frühzeitigen Wechsels

an der Spitze der Regierung dürften nach dem Zerfall der Regierungskoalition Demos noch vor dem Sommer 1992 Neuwahlen für das slowenische Parlament, die Präsidentschaftswahlen und auch Gemeindewahlen stattfinden. Der derzeitige Präsident des Republikspräsidentiums, Milan Kučan, hat seine Kandidatur bereits angemeldet. Dr. Janez Drnovšek, ehemaliger jugoslawischer Staatspräsident, wird seine Entscheidung über eine eventuelle Kandidatur in diesen Tagen bekanntgeben.

ÖVP schafft Volksgruppensprecher ab!

Die Österreichische Volkspartei hat beim Dreikönigstreffen die Funktion des Volksgruppensprechers in der ÖVP Fraktion im Parlament abgeschafft. Die Funktion des Minderheitensprechers war von der ÖVP erst vor knapp zwei Jahren eingeführt worden und von Paul Kiss, einem Angehörigen der ungarischen Volksgruppe im Burgenland, mit viel Engagement ausgeübt worden.

„Österreich muß endlich den Staatsvertrag 1955 erfüllen!“

Die Bundesregierung sollte sinnlose Diskussionen um den Staatsvertrag 1955 beenden und endlich die Minderheitenschutzbestimmungen daraus erfüllen, fordert die Minderheitensprecherin der Grünen Alternative, Mag. Terezija Stoitsits.

„Während in ganz Europa

Vollversammlung des Zentralverbandes

Am kommenden Samstag, dem 18. Jänner findet in Klagenfurt/Celovec die ordentliche Vollversammlung des Zentralverbandes slowenischer Organisationen in Kärnten/Zveza slovenskih organizacij na Koroškem statt. Schwerpunkte der Versammlung werden die Situation innerhalb der Volksgruppe, die laufende Programmdiskussion und die Neuwahl des Vorstandes sein.

Urlaub für kroatische Kinder

Der Verband slowenischer Genossenschaften/Zveza slovenskih zadrug hatte schon im Dezember eine Hilfsaktion durchgeführt und in Zagreb Hilfsmittel im Wert von rund 500.000 Schilling übergeben.

Der Verband slowenischer Genossenschaften, die Klagenfurt Firma Carimpex und der Rosentaler Hotelier Miha Antonič luden 23 Kinder aus der vom Krieg vollkommen

überlegt wird, wie man Minderheitenprobleme lösen könnte, sollen jetzt in Österreich die Minderheitenschutzbestimmungen abgeschafft werden,“ kritisierte Stoitsits die derzeitigen Bestrebungen der FPÖ und von Kreisen der ÖVP.

Österreich solle endlich die bestehenden Regelungen aus dem Staatsvertrag erfüllen und nicht noch die wenigen Rechte, die es seinen eigenen Bürger mit nichtdeutschen Muttersprache gewährt, auch noch einzuschränken, verlangte die Grüne Abgeordnete.

Stoitsits forderte in diesem Zusammenhang die Ausweitung der Minderheitenrechte des Staatsvertrages auf ein zeitgemäßes europäisches Niveau sowie die Ausweitung auf alle Minderheiten in Österreich.

zerstörten kroatischen Stadt Vukovar zu einem einwöchigen Urlaubsaufenthalt nach Kärnten ein. Die Kinder mit Begleitpersonen waren im Hotel „Rosentalerhof“ untergebracht und verbrachten eine erlebnisreiche Woche. Zum Abschied wurden den kleinen Gästen Lebensmittel und Kleider überreicht und der Hoffnung Ausdruck verliehen, daß in ihrer Heimat endlich Friede einkehren möge.

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Četrtek, 16. 1. 19.30	v Domu v Tinjah	Dia-predavanje „Potovanje skozi Transkavkazijo“ – predava: Hans Perdacher (nem.)	Dom v Tinjah
Petek, 17. 1. 20.00	pri Tišlerju v Šentjanžu	Premiera dramskega dela Kostanek-Zidar: MRTVO OZNANILO v izvedbi gledališke skupine Šentjanž; režija: Peter Militarov.	SPD v Šentjanžu
Petek, 17. 1. 18.30	v gostilni Müller v Celovcu	Ustanovno zborovanje DS „Avstrijske narodnosti v SPÖ“	
Petek, 17. 1. 8.45, 10., 11., 15. in 19.	v Mladinskem domu v Celovcu	JURI MURI, nastopa: scena 11.	KKZ
Sobota, 18. 1. 9.30	v Delavski zbornici v Celovcu	Redni občni zbor ZSO	ZSO
Sobota, 18. 1. 20.30	v kongresni hiši v Beljaku	PLES MESTA BELJAK	Mesto Beljak
Nedelja, 19. 1. 19.30	v farni dvorani v Globasnici	Predavanje o urejevanju rojstev, otroških bolezni in o splošni medicini; predava: dr. Emil Smolnig	Katoliško žensko gibanje
Nedelja, 19. 1. 11.00	pri Francu v Selah Zgornji Kot	Mednarodni smučarski tek za „Karavanškega medveda“ in mladinski slalom za „Kekca“	Slovensko planinsko društvo celovec
Torek, 21. 1. 19.30	v Domu v Tinjah	Slovenščina za začetnike, 1. del. Vodi: ravn. Mirko Srienc	Dom v Tinjah
Sreda, 22. 1. 18.00	v Domu v Tinjah	SLOVENŠČINA ZA NAPREDUJOČE, 2. del. Vodi: ravn. Mirko Srienc	Dom v Tinjah
Sreda, 22. 1. 18.00	v Domu v Tinjah	Slovenščina za napredujoče, 2. del. Vodi: ravn. Mirko Srienc	Dom v Tinjah
Petek, 24. 1. 20.00	v Domu sindikatom v Celovcu	GIMNAZIJSKI PLES	Maturantke in maturanti ZG in ZRG za Slovence
Petek, 24. 1. 19.30	v frarovžu na Pečnici	70 let SPD „Jepa-Baško jezero“ ; literarni večer z branjem iz del domačih pesnic in pesnikov. Sporod oblikujejo: Franc Černut, Dorli Hamerschall R. Petschnik ter učenci glasbene šole.	SPD „Jepa-Baško jezero“
Sobota, 25. 1. 9.00–17.00	v Domu v Tinjah	1942–1992: 500 let osvajanja in odpora; gospodarske in kulturne posledice nekega „odkritja“	Dom v Tinjah
Nedelja, 26. 1. 14.30	v farni dvorani v Globasnici	Pravljica igra „ MUCIN DOM “ (Samuel Maršak); nastopa: Otroška gledališka skupina Škocijan	SKD Globasnica
Nedelja, 2. 2. 11.00	na pokopališču v Svečah	Spominska svečanost ob grobu Matije Verdnika-Tomaža in ostalih žrtev nacizma	Zveza koroških partizanov

RAZSTAVE

CELOVEC

- Pri Joklnu – Bogdan Borčič, slike (odprtje 17. 1. 20.00)
- Galerija Carinthia – Kim en Joong, nova dela (do 25. 1. 92)
- Deželna galerija – Hans Bischoffshausen, slike

TINJE

- Galerija Tinje – razstava slik Marte Kunaver (do 4. 2.)

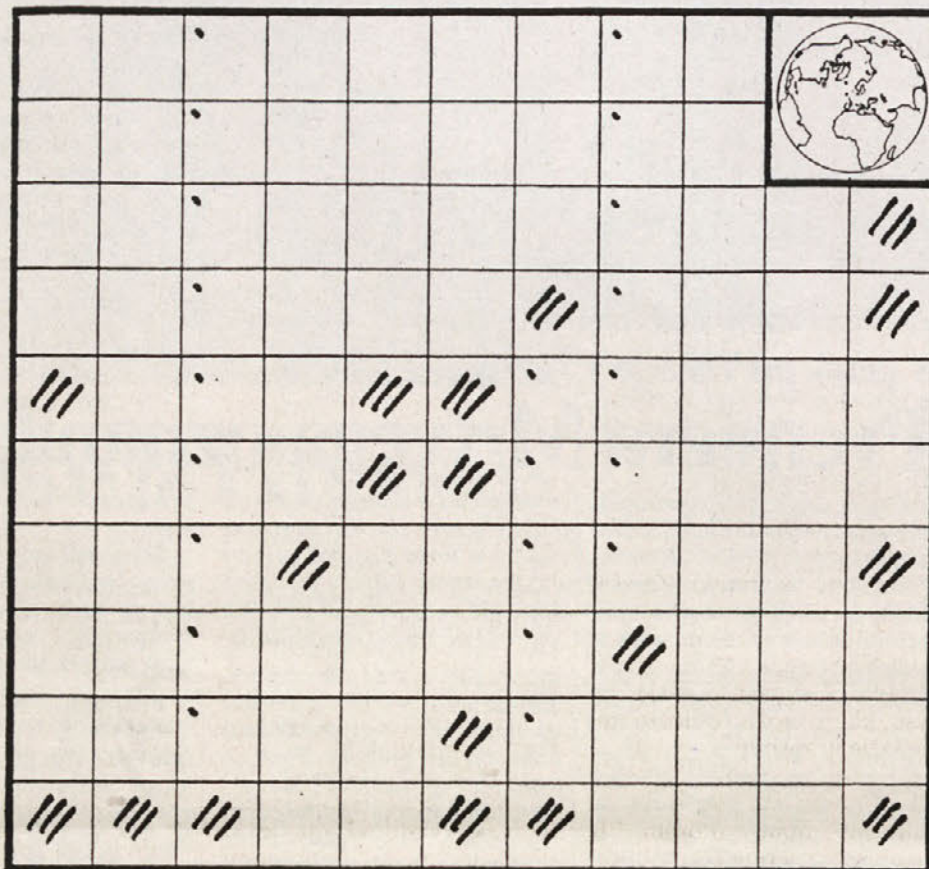
BELJAK

- Galerija ob mestnem zidu – Hans Bischoffshausen, slike (do 1. 2. 92)

Pomoč Hrvaški

V vrsto organizacij, ki pomagajo beguncem in žrtvam vojne na Hrvaškem, se je vključila tudi koroška Zveza upokojencev. Še pred božičnimi prazniki sta predsednik Heinz Gärtner in tajnik Franz Poganitsch v Krapinskih Toplicah predala živila in zdravila v vrednosti nad 80.000 šilingov.

KRIŽANKA

Besede s spodnjega spiska vpišite v lik križanke tako, da se bodo med seboj ujemale. V treh navpičnih kolonah, ki so označene s pikicami, boste po končanem reševanju dobili tri zemljepisne pojme.

- 2 črki: LP ON RE ŠJ ŠZ;
- 3 črke: ARD BEK NIŠ PSI LAŽ TAR TNT;
- 4 črke: MERI PAST PORA SPAK STIK TIRS;
- 5 črki: ANVAR SLUNJ TAINE TAMAR;
- 6 črk: EMONKA KOTNIK TOLMAČ;
- 7 črk: SKALINA;
- 8 črk: ARANČINI;
- 9 črk: PROMETNIK PRVOBORKA SPREMTVO;
- 10 črk: AVTORITETA OKTAVIANUS;

Sestavil: Jože Petelin

SLOVENSKI VESTNIK

Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Urednik: Andrej Kokot

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglasi/Anzeigen: Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Slovenijo in Jugoslavijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

TRIBUNA BRALCEV

Wie wär's mit einem Mönchsgeier?

Der Narr als kritischer Zeitgeist hat ausgedient. Die Politik hält sich nun selbst ihren Spiegel vor und macht sich für die Entfernung von Hammer und Sichel aus dem Staatswappen stark.

Der Staat soll an eine neues Image – dem Rückzug der Einflußnahme von Arbeitern und Bauern auf die Verteilung der Steuergelder – angepaßt werden.

Dazu braucht's neue Ideen für den Verdrängungswettbewerb. Doch bevor Verdrängtes wieder verstärkt auftaucht, bevor des Staates Artisten-Maler-Literaten-Künstler, Hundertwasser, Staberl, Fuchs und Hene in einen Ideenwettbewerb eintreten; der Vorschlag um das allerorts ausgebrochene Symbolfieber anzu-

heizen oder einzudämmen:

„Wie wär's mit einem Mönchsgeier, – etwa so groß wie ein Hausstorch- anstelle eines Adlers?“ Als Symbolersatz für das rechte Bürgertum- dieses opfert sich der Haider-FP auf-, machte sich die Halskrause (im Alterskleid braun) unter dem nackten, bläulichen Hals recht passabel und von den Wahlergebnissen realistisch.

Das Tier selbst könnte an einen Schleudersitz gegurtet, in einem kahlen Reketen-Baum hängen.

Ein Sinnbild für den Umgang mit der Lebensgrundlage Natur und die Hoffnung, welche diesen nährt.

In die linke Klaue paßten eine Coputertastatur in „Gewöll aus Haut, Haaren und Federn gewickelt“ – Diese verdeutlichen die „technologische Revolution wie den damit verbundenen Sozialbau. Diese fordern ihre Opfer unter den Arbeitern und Bauern.

An einem Auspuffrohr krallt sich die rechte Geierklaue fest um den EG-Transit, der Österreich zum „Auspuff Europas“ werden lassen soll sinnbildlich zu dokumentieren.

Nicht berücksichtigt ist jener politische Zynismus, der „von sozialer Fairneß“ spricht und offensichtlich „die Pfändung des Arbeitslosengeldes, und des Weihnachtsgeldes“ darunter versteht.

Der Baum auf dem der Geier sitzt kann aus einem explodierenden Geldsack aus Brüsseler Spitzen genäht wachsen. Zum Zeichen dafür, woraus das Land seine Probleme bezieht: Aus dem ideologischen Spiel der schrankenlosen Marktkräfte, welche den Staat als Selbstbedienungsladen von Wirtschaftslobbies für Europa vereinnahmen möchten.

Reinhold Steindorfer,
A 5020 Salzburg

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKÉ ODDAJE

18.10–19.00

Sreda 15. 1. Galsbena sreda
Večerna 21.05–22.00 Glasbena produkcija 1991

Četrtek, 16. 1. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 17. 1. Koroški liki (R. Vospernik), Jezikovni pogovor (J. Messner), Raziskovalni projekt (F. Merkač)

Sobota, 18. 1. „Od pesmi do pesmi – od srca do srca“

Nedelja, 19. 1. 6.30–7.00 Dobro jutro na Koroškem – duhovna misel (žpk. Marko Jernej)
18.10–18.30 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 20. 1. Občni zbor zveze slov. gimnazije (reportaža)

Torek 21. 1. Partnerski magazin

Samantha in Sonja delita darila poglavarju in ženam.

Po sledih Yukpa in Guajiros Indijancev

Spomladi letos je skupina Celovčanov izvedla ekspedicijo v Venezuelo, kjer je več kot mesec dni spoznavala življenje Yukpa in Guajiros Indijancev, praprebivalstvo te južnoameriške države. Vrnila se je z enkratno in dragoceno dokumentacijo o življenju teh Indijancev, slovenska članica ekspedicije Manja Tondolo pa je za Slovenski vestnik napisala potopis z najbolj zanimivimi trenutki in viški ekspedicije.

7. nadaljevanje

Prva noč v armaki. Za vsakega od nas popolnoma nova izkušnja. Ne morem zaspati, preveč utrujena sem in vročina je neznosna. Ko slečem vse, kar je možno odložiti, mi je lažje in zaspim.

Ne vem, kako zgodaj je, ko se zbudim, ker me trese od mraza. Spet moram iz armake in si obleči trenerko. Zdi se mi, kot da vsega skupaj nisem spala niti dve uri, ko me nenadoma zbudi predirljivo glasno riganje oslov, lajanje psov in jokanje dojenčkov.

Piše: Manja Tondolo

Kaj se dogaja? Seveda sem v hipu povsem budna. Saj je vendar še tema! Iz sosedne sobe slišim smrčanje. Torej moji še spijo! Neverjetno, da nič ne slišijo. Odslej ni več miru. Izgleda, da je že vsa vas na nogah! Počasi se zbuja ostali. Koliko je ura? Šele šest.

Za zajtrk pijemo koka kolo in pojemo nekaj keksov.

Pripravljamo se na prvo snemanje. Čez noč smo napolnili akumulatorje.

Kakor dobro, da imamo elektriko, pomislim.

Stopimo pred vrata. Otroci so že na poti v šolo. Skoraj vsi so enako oblečeni. Temno-modro in roza. Kar me najbolj začudi, je to, da so nekateri še zelo majhni. Gotovo jim ni več kot štiri leta, pomislim. Nadaljujem moje razmišljanje s tem, da gredo najbrž v otroški vrtec. Vendar bom o tem kasneje drugače poučena. Snemamo otroke na poti v šolo. Bojazljivi in sramežljivi so. Gredo v misijonsko šolo, ki se nahaja ob cerkvi na vzhodu vasi. Sledimo jim in se najdemo pred cerkvijo, kjer se vsi zbirajo. Stojijo v dolgih vrstah. Nenadoma se po mikrofону oglasi misijonska sestra. Nekako pretrese me, ko poslušam mnogo preglasen glas, ki moli z otroci.

Otroci ponavljajo za njo stavke za stavkom. Vse skupaj mi obudi spomin na filme o koncentracijskih taboriških med vojno. Otroci so zelo disciplinirani in mirni. Pomislim na naše otroke. Kakšna razlika!

Misijonska šola je vodená strogo v militantnem stilu.

Morda ne razumem! Premalo sem poučena o tej deželi! Take vrste vzgoja je za domačine nekaj popolnoma normalnega, pravičnega.)

Sedaj pojejo. Sestra po mikrofónu, otroci pred nami. Pesem o bogu in Venezueli, njihovi domovini. Zahvaljujejo se Stvarniku, da smejo živeti, da imajo starše, ki skrbijo zanje, zahvaljujejo se za hrano in predvsem za to, da.....

Sedaj pojejo. Sestra po mikrofónu, otroci pred nami. Pesem o bogu in o Venezueli, njihovi domovini. Zahvaljujejo se Stvarniku, da smejo živeti, da imajo starše, ki skrbijo zanje, zahvaljujejo se za hrano in predvsem zato, da so se rodili v Venezueli.

Po končani molitvi in pesmi gredo v strogem redu eden za drugim, vrsta za vrsto v šolo. Tudi najmlajši.

Tu hodijo otroci v šolo že s štirimi leti. Obiskujejo jo iz Tukuka in okolja, oziroma bližnjih vasi. Otroci so indijanskega rodu, majhne postave s črnimi, večinoma gladkimi lasmi in črnimi očmi. Njihova polt je temna.

Misijon vodijo kapucinarji in misijonske sestre. Poučujejo okrog sto otrok. Poprečno jih ima vsaka indijanska družina šest do sedem. Indijancem je kopica otrok edino bogastvo.

Na poti nazaj k našemu začasemu domu občudujemo naravo, ki obdaja vasi. Na severni strani jo obdaja gora, ki je gosto poraščena. Prvič v življenju vidim pragozd, prav v bližini. Visoka vlaga in velika vročina nas prisilita, da veliko pijemo.

(Dalje prihodnjic)

Ekskluzivna pogodba za 20 milijonov...

DUNAJ. Generalni direktor Televizije Slovenija dr. Janez Jerovšek in generalni intendant Avstrijske radiotelevizije (ORF) sta pred nedavnim podpisala pogodbo za televizijsko reklamo. Na njeni podlagi dobi Televizija Slovenija 20 milijonov šilingov, s katerimi bodo popravili v lanskoletni vojni poškodovane oddajnike, ORF pa si je s tem kupil ekskluzivno pravico, da v „celotnem nemško govorečem prostoru“ opravlja reklamo za slovensko televizijo. Ob podpisu take pogodbe se marsikdo več ne čudi, zakaj v Sloveniji ne najdejo izhoda iz gospodarske krize...

I. Freund prejela prvo kulturno nagrado za ženske

Znana koroška galeristka in mecenka umetnosti Inge Freund je prejela prvo kulturno nagrado za ženske. Podelil ji jo je deželni referent za kulturo dr. Peter Ambrozy, ideja za tovrstno nagrado pa je prišla iz vrst socialdemokratskih žensk.

Gorenje odpira nove prostore v Gradcu!

Podjetje Gorenje, trgovska družba z.o.j. z Dunaja odpira v petek, 17. januarja v Gradcu, Herrgottwiesgasse 117-119 nove prostore razstavnoservisnega centra. Priložnostne slovesnosti ob odprtju se bo udeležila tudi dr. Katja Boh, novoimenovana vodja zastopstva Republike Slovenije v Avstriji.

SLOVENIJA

5.00 26.12.1991

Prve slovenske poštne znamke

LJUBLJANA. - Ministrstvo za promet in zveze je 26. decembra 1991 izdalo prve štiri vrednote iz serije rednih frankovnih znamk Republike Slovenije, in sicer za 1,4,5 in 11 tolarjev.

Zaradi stiske s časom ni bilo mogoče izpeljati javnega natečaja za vsebino in obliko, zato je na enakih znamkah različnih nominalnih vrednosti prikazan slovenski državni grb, tiskan v štiribarvnem ofsetu. Znamke je oblikoval Srečo Knafelc.

ŠAHOVSKA RUBRIKA

Zmaga SŠZ, poraz Obirja

Z zmago šahistov Slovenske športne zveze ter porazom SŠK „Obir“ se je preteklo soboto nadaljevalo koroško prvenstvo v zahodni in vzhodni spodnji ligi. SŠZ/Carimpex si je s četrto zmago ohranila možnosti za podvig v koroško ligo, Obirčani pa so se otresli zadnje navarnosti za izpad iz spodnje lige.

Šahisti SŠZ so tokrat nastopili v Svečah in tamkajšnjo ekipo bolj tesno kot je bilo pričakovati premagali s 5,5:2,5. Zmagali so Silvij Kovač, Arnold Hattenber-

ger, Alojz Gallob, dr. Jozi Amrusch in mladinska igralka Dunja Lukan, remiziral pa je Franc Kolter, medtem ko sta izgubila Franc Rulitz in Ivko Ferm.

Šahisti SŠK Obir pa so tesno izgubili proti Eitwegu s 3,5:4,5. Zmagala sta Dušan Jokovič in Wolfgang Moser, remizirali pa so brata Harald in Hans-Christian Wolte ter Jammer.

Prvenstvo se nadaljuje 26. januarja s tekmo SŠZ/Carimpex I - Gnesau I oz. SŠK Obir - SG RBB Wolfsberg II.

Dijaška leta slovenskega šaha

Deset let je minulo, od kar je v Koroški dijaški zvezi (KDZ) zaživel šahovski krožek. Gorazd Živkovič iz Kotmare vasi je kot vodja tega krožka zbral okrog sebe slovenske dijake in v prvih petih mesecih 1982. leta so se med sabo pomerili v prav tolikih šahovskih turnirjih. Šahovski krožek je nabavil deske in ure in se nameraval celo prijaviti za prvenstveno tekmovanje.

Prvi šahovski turnir v kletnem klubskem prostoru KDZ je bil 22. januarja 1982 in tedaj so tekmovalci dosegli naslednje uvrstitve: 1. in

dobitnik pokala KDZ Franci Rulitz, 2. Gorazd Živkovič, 3. Branko Kolter, 4. Gašpar-Ogris-Martič, 5. Stanko Nachbar in 6. Rudi Vouk (predsednik KDZ). Večina teh KDZ-jevcev se je po maturi vključila v pravkar ustanovljeno Šahovsko društvo Slovenske športne zveze in so zdaj izkušeni igralci v koroškem šahovskem prvenstvu.

Poleg že naštetih so v šahovskem krožku sodelovali še Mirko Wieser, Bernard Olip, Vid Sitter, Andrej Urank, Marjan Gallob, idr.

RAZPIS

tradicionalnega mednarodnega ljudskega smučarskega teka za „KARAVANŠKEGA MEDVEDA“ in mladinskega slaloma za „KEKCA“ v nedeljo, 19. januarja 1992

Kraj: Sele-Zgornji Kot (pri Francu)

Start: ob 11. uri (prijava so možne do pričetka tekme)

Tekmovalci: vsi, ki so starejši od 10 let!

Potek: na STARTU si tekmovalc oprta smuč na ramo in se poda po lepo steptani poti. Na koncu te poti (označeno) naveže smuč in se spusti po celcu, čez prostrane travnike nazaj proti startu, kjer je končni CILJ.

Vzpon + smuk = rezultat!

Posebna turna oprema ni potrebna!

Skupine: I. dekleta 10-15 let, II. fantje 10-15 let, III. ženske 16-30 let, IV. fantje 16-25 let, V. moški 26-40 let, VI. ženske nad 30 let in moški nad 40 let

Odlikovanja: V vsaki skupini dobi 1. zlato, 2. srebrno, 3. bronasto kolajno. Vsi prejemniki zlatih kolajn se v posebni igri pomerijo za „medveda.“

Vsi tekmovalci, ki so dosegli cilj, prejmejo spominsko kolajno „karavanškega medveda“ in diplomu! Najboljši dneva bo posebno nagrajen!

Mladinski slalom za „KEKCA“

Tekmovalne skupine: I. dekleta in fantje do 10 let, II. dekleta in fantje od 11 do 15 let

Odlikovanja: V vsaki skupini dobi 1. „Kekca“, 2. pokal, 3. zlato, 4. srebrno, 5. bronasto kolajno. Vsakdo, ki je sodeloval pri slalomu, prejme spominsko kolajno „karavanškega medveda“ in diplomu.

Startnina: za „medveda“ 50, za Kekca 20 šil. za mladino od 10 do 15 let, ki sodeluje na obeh tekmah, je startnina 50 šil.

Vsakdo tekmuje na lastno odgovornost!

Organizator: Slovensko planinsko društvo Celovec

Rekordna udeležba na 22. sankoški tekmi SPD „Zarja“

Športna sekcija Slovenskega prosvetnega društva „Zarja“ je preteklo nedeljo priredila 22. sankoške tekme. Lepo vreme, dobro pripravljena proga po Mlačnikovi cesti v Lepeni in brezhibna organizacija so privabili mnogo tekmovalcev, pa seveda tudi gledalcev. V dveh vožnjah in v dvanajstih tekmovalnih skupinah se je pomerilo 71 tekmovalcev in tekmovalcev posamično in 68 v dvojicah. Po štirih napetih urah je bila uvrstitev znana.

Kot vsako leto je bila po tekmi v gostilni Rastočnik v Lepeni razglasitev rezultatov in razdelitev nagrad. Velikih presenečenj ni bilo, največje pa je bilo brez dvoma to, da je kljub pomanjkanju snega uspelo pripraviti tako progo, ki je zdržala do zadnjega tekmovalca.

Pri tem gre posebna zahvala domačinom, ki so v zadnjih tednih delali na progi, vsem, ki so bili za „kuhinjskim pultom“ in pripravili okrepčila za gledalce in tekmovalce, ekipi časomerilcev, vsem darovalcem nagrad, Rastočnikovi družini za gostoljubnost in lastniku grofu Thurnu za dovoljenje, da smo smeli uporabljati Mlačnikovo cesto.

Kot povsod pri društvenem delu se je tudi v Kapli pokazalo, kako odločilna sta pripravljenost in dobra volja vsakega posameznega.

Tekma je štela tudi za pokal Obir, pri katerem velja, da se morajo tekmovalci udeležiti vsaj treh od štirih tekem. Ostale tri tekme bodo predvidoma 19. januarja v Beli (prireja SSK Obir), 26. januarja v Šmarjeti v Rožu (prireja ga Naturfreunde St. Margareten) in 2. februarja na Obirskem (prireditelj SPD Valentin Polanšek).

Jože Blajs

Rezultati pri posameznikih:

šolarke I: 1. Christa Urbantschitsch, 2. Simona Dolinšek, 3. Dunja Dolinšek;

šolarji I: 1. Denis Kovačič, 2. Dominik Rozman, 3. Gregor Blajs;

šolarke II: Alexandra Urbant-

Zahomec: v nedeljo 34. tekmovanje za Ziljski pokal!

Športno društvo Zahomec je prireditelj 34. skokov za Ziljski pokal, ki bodo v nedeljo, 19. januarja v Zahomcu. Tekmovanje se bo pričelo ob 13.30. uri, skakalci pa bodo nastopili na veliki skakalnici. Vodja tekmovanja bo domačin Martin Wiegele. Razglasitev zmagovalcev v posameznih skupinah bo ob 15. uri pred ljudsko šolo v Zahomcu.

VSV še naprej vodi!

V avstrijskem prvenstvu v hokeju na ledu še naprej prepričljivo vodi beljaški VSV. Po presenetljivem porazu v derbiju z celovškimi KAC (2:3) so modro-beli v nedeljo premagali Zell kar z 10:1 in vodijo s petimi točkami prednosti in tekmo manj. Na drugem mestu je KAC, ki je v Feldkirchu osvojil dragoceno točko.

schitsch, 2. Sandra Karničar, 3. Nataša Netschmer;

šolarji II: 1. Toni Kogoj, 2. Miloš Blajs, 3. Hartwig Lamprecht;

mladinke: 1. Veronika Haderlap;

mladinci: 1. Raimund Sadovnik, 2. Andreas Urbantschitsch, 3. Roland Polanšek;

ženske, splošna kategorija: 1. Ursula Kežar, 2. Rosi Netschmer, 3. Silva Ošina;

ženske, starostna skupina: 1. Inge Karničar, 2. Karla Haderlap, 3. Veronika Maloveršnik;

seniorji I: 1. Pepi Karničar, 2. Josef Dolinšek, 3. Miha Travnik;

seniorji II: 1. Rudolf Čertov, 2. Josef Jung, 3. Anton Kogoj;

moški, splošna kategorija: 1. Joži Ošina, 2. Mihael Sadolšek, 3. Ditmar Pavlič, 4. Walter Zura, 5. Marko Smrtnik (Obirsko), 6. Johann Maloveršnik, 7. Willi Ošina, 8. Mihi Ošina, 9. Florian Miklau, 10. Marko Smrtnik (Korte).

Rezultati pri dvojicah: 1. J. Ošina/J. Ošina, 2. P. Ošina/F. Ošina, 3. Zura/Warch, 4. M. Ošina/F. Osojnik, 5. D. Pavlič/Maloveršnik.

Trener ŠK Dob Branko Golob je kljub porazu v prvi play-off-tekmi optimističen: „Nič še ni izgubljeno, že prihodnji vikend se bomo rehabilitirali z zmago v pokalni tekmi proti Innsbrucku!“

Poraz Dobljanov v kvalifikaciji za zvezno ligo!

Odbojkarji Športnega društva Dob/Aich so v prvi tekmi za vstop v prvo zvezno ligo v Gleisdorfu na Štajerskem presenetljivo visoko izgubili. Domačini so prvaka regionalne lige-vzhod, ki v zadnjih 13 tekmah ni izgubil, gladko premagali s 3:0 (15:5, 15:6, 15:5) in vodijo skupaj z Hypo VBK iz Celovca.

Za vstop v prvo zvezno ligo se bori tudi TI Innsbruck, ki bo prihodnji vikend nasprotnik Dobljanov v četrtem kolu tekmovanja za avstrijski pokal. Tirolčani so svojo prvo kvalifikacijsko tekmo prav tako izgubili z 0:3 proti Ennsu...

Škotski funt – poskusite z njim plačati v Angliji in postrani vas bodo gledali!

Lasten denar še ne pomeni samostojnosti!

Na račun britanske železnice British Rail se v Združenem kraljestvu pogostokrat krepko nasmejejo. Tokrat pa je bilo celo meni, potniku s celine, preveč, ko mi je natakav v bifeju na vlaku na progi London-Edinburgh v zamenjavo za moje funte dal dva sendviča z rumenkastim Cheddar sirom in nekaj zelenih listkov, ki so me zelo spominjali na denarne bone igre Monopoly. Šlo je za škotske funte, ki veljajo (seveda poleg angleških) samo v tej deželi!

Piše FRANC RULITZ

V Walesu ali na Severnem Irskem nimajo svojega denarja. Že to kaže na to, da Škotska zavzema znotraj Združenega kraljestva neko posebno mesto. Tako poseben in drugačen je ta položaj, da se hočejo izločiti celo pravni sistemi; šolski in univerzitetni, davčni in cerkveni – vsi se razlikujejo od angleških, vendar Škoti že skoraj 300 let vladajo iz daljnega Londona.

Ni torej čudno, da se v času, ko v vzhodni Evropi razpadajo centralistične države in se v zahodni skušajo tudi manjše države gospodarsko uveljavljati v večji skupnosti kot enakovredne par-

terice, tudi na Škotskem v vse večji meri pojavljajo zahteve po državni neodvisnosti – in krati po uveljavljanju v ES. Nafta, ki jo do zdaj še angleška podjetja črpajo iz morja pred škotsko obalo, naj bi bila vstopnica v Evropo.

Na majicah, ki so naprodaj v trgovinah spominkov, je težko najti Union Jack, britansko zastavo v rdeče beloplavem, prevladuje keltsko-zeleno, škotsko-modro in ne nazadnje evropsko-rumeno z napisom „Ecosse“ v jeziku večnih zaveznikov Francozov. „Scotland free by Ninety-three“ Škotska svobodna že leta '93. Geslo Škotske narodne stranke, katere član je med drugimi svetovno znani filmski igralec Sean

Tudi on trobi za neodvisno in samostojno Škotsko.

Connery („James Bond“), ima med prebivalstvom močan odmev. Narodna stranka stalno pridobiva na glasovih (seveda za londonski parlament, škotskega so odpravili po dolgoletnih obmejnih sporih in po krvavi vojni leta 1707), v Londonu vladajoči konservativci so na Škotskem najmanjša politična moč, za SNP, laburisti in liberalnimi demokrati.

Ko v glavnem mestu Edinburghu stopim iz vlaka, se teh zapletov seveda ne zavedam. Najprej bo namreč treba pokusiti tisto škotsko znamenitost, ki je celo poimenovala celo po deželi – Skotch Whisky. V mestu, kjer so živele in delovale osebnosti kot izumitelji James Watt, pisatelj Sir Walter Scott, pesnik Robert Burns, ekonomist Adam Smith, teolog John Knox in še mnogi drugi, za katere sploh ne vemo, da so Škoti, in jih imamo za Angleže. V tem mestu so muzeji eden od drugim in prav težko je priti do tistega, ki obeta največji užitek (kulturni in vzgojni, saj tudi sami „prenamo“): „The Scotch Whisky Heritage Centre“. Tam pokažejo proizvodno pot te pijače od obdelave ječmenovih polj na otoški regiji (Islands Region) in v hribih (Highlands) preko destilacijskega procesa do zelo kočljivega mešanja nad dvajset sort viskija za en sam liter izvirnega škotskega sneta. O kvalitetnem okusu teh mešanih in še – nekoliko dražjih – sladnih viskijev se lahko neumorni potnik do ranega jutra prepričuje v edinburških „pubih“. Za Škotsko seveda ne velja stroga angleška policijska ura. Škoti je nad 5 milijonov (od teh jih okrog osemdeset tisoč govori še galščino, jezik keltskega praprebivalstva), Edinburgh ima okrog 750.000 prebivalcev, jaz pa sem stanoval pri angleških prijateljih. Vedno več je namreč mladih Angležev, ki so siti umazanije in pritiska v vlemestih na jugu Velike Britanije in se zaradi tega selijo v prijazna in pregledna mesta na severu. Edinburgh in predvsem Aberdeen sta prava bisera urbane kulture. Infrastruktura in ponudba nič ne zaostajata za londonskim standardom, na dokaj čudno intonacijo in izgovorjavo angleškega jezika v teh predelih pa se sčasoma tudi privadiš.